

Briselē, 16.7.2020.
COM(2020) 319 final

2020/0142 (APP)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS,

ar kuru groza Lēmumu 2003/76/EK, ar ko nosaka pasākumus, kuri nepieciešami, lai izpildītu Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par EOTK izbeigšanās finansiālajām sekām un par Ogļu un tērauda pētniecības fondu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas Savienība Parīzes nolīgumu ratificēja 2016. gada 4. oktobrī, apņēmoties rīkoties, lai globālās temperatūras pieaugumu ierobežotu krietni zem 2 °C un censtos to iegrožot līdz 1,5 °C. Saskaņā ar šo starptautisko pienākumu ES un tās dalībvalstis ir vienojušās noteikt vērīgu mērķu kopumu, lai līdz 2050. gadam samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas par 80 % līdz 95 % un līdz 2030. gadam – par 40 %.

Eiropas Komisija 2018. gada novembrī nāca klajā ar stratēģisku ilgtermiņa redzējumu par pārtikušas, modernas, konkurētspējīgas un klimatneitrālas ekonomikas izveidi līdz 2050. gadam — “Tīru planētu – visiem!”¹. Minētajā paziņojumā – pēc Eiropas Parlamenta un Eiropadomes aicinājuma – Komisija izklāstīja vairākus pasākumus, tajā skaitā, lai izpētītu, kā ar likvidējamās Eiropas Ogļu un tērauda kopienas aktīviem varētu atbalstīt revolucionāras tehnoloģijas tērauda ražošanai gandrīz bez oglekļa emisijām.

Saskaņā ar savu ilgtermiņa redzējumu Komisija 2019. gada decembrī publicēja paziņojumu par Eiropas zaļo kursu². Viens no veicamajiem pasākumiem ir tērauda nozares dekarbonizācija, kam Komisija politiskajā dienaskārtībā ir piešķīrusi augstu prioritāti un ir apņēmusies izpētīt, vai daļu no likvidējamās Eiropas Ogļu un tērauda kopienas finansējuma var izmantot, lai līdz 2030. gadam atbalstītu tērauda ražošanas procesus gandrīz bez oglekļa emisijām. Eiropai nākamajās desmitgadēs ir vajadzīgas papildu investīcijas no 175 līdz 290 miljardiem euro gadā. Šajā kontekstā Eiropas zaļā kursa investīciju plānā Komisija ierosina pārskatīt Ogļu un tērauda pētniecības fonda juridisko pamatu, lai stimulētu privātā kapitāla plūsmu uz videi draudzīgiem projektiem.

Ogļu un tērauda pētniecības fonda (*RFCS*) pētniecības programma ir ES finansēšanas programma, kas finansē pētniecības projektus ogļu un tērauda nozarēs. *RFCS* ir savs juridiskais pamats, kas neietilpst daudzgadu finanšu shēmā. Pēc Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (EOTK) līguma termiņa beigām 2002. gadā un saskaņā ar ES Līgumiem pievienoto 37. protokolu dalībvalstis izveidoja jaunu “Ogļu un tērauda pētniecības fondu” (*RFCS*) kā turpinājumu Eiropas Ogļu un tērauda kopienas Ogļu un tērauda pētniecības un tehniskās attīstības programmām. Iepriekš *RFCS* pētniecības programma ik gadu nodrošināja aptuveni 40 miljonus euro pētniecības un inovācijas finansējumam ar ogļu un tērauda rūpniecību saistītām nozarēm (ar sadalījumu 27,2 % ogļu un 72,8 % tērauda nozarēm), zināšanu padziļināšanai un inovāciju sekmēšanai, apvienojot rūpnieciskos partnerus, MVU, vadošos pētniecības centrus un universitātes visā Eiropas Savienībā. Programmas darbības finansē no ieņēmumiem, ko gūst no likvidējamās EOTK aktīviem, saskaņā ar 37. protokola 1. panta 2. punktu. Lai iespēju robežās novērstu svārstības, ko pētniecības finansēšanā varētu radīt izmaiņas finanšu tirgos, izmanto izlīdzināšanas pasākumu. Tomēr pēc tam, kad samazinājās ieņēmumi no aktīvu pārvaldības, *RFCS* budžeta papildināšana no neto ienākumiem un izlīdzināšanas mehānisma saruka no 42 miljoniem euro 2017. gadā līdz 12 miljoniem euro 2019. gadā. Komisija 2017. gadā ierosināja izmantot atceltās saistības un atgūšanas

¹ COM(2018) 773 final, Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai. “Tīru planētu — visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku” (28.11.2018.).

² COM (2019) 640 final, Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai. Eiropas zaļais kurss (11.12.2019.).

rīkojumus, lai līdz 2020. gadam papildinātu budžetu līdz 40 miljoniem euro³. Eiropas Parlaments 2018. gada aprīlī pieņēma normatīvo rezolūciju [P8_TA (2018)0061]⁴, kas papildina tā piekrišanu Padomes Lēmumam 2018/599⁵, kuras mērķis bija atļaut izmantot visas atceltās saistības un atgūšanas rīkojumus, kas kopš 2003. gada veikti “Ogļu un tērauda pētniecības fonda” (*RFCS*) programmas ietvaros. Minētajā rezolūcijā Eiropas Parlaments aicināja padarīt likvidējamās EOTK aktīvu pārvaldību aktīvāku vai pat izmantot daļu no šiem līdzekļiem, lai sāktu nozīmīgus projektus ar mērķi padarīt Eiropas tērauda nozari tīru un konkurētspējīgu.

Ir atzīts⁶, ka *RFCS* pētniecības programmas sekmīgai īstenošanai ir nepieciešams ikgadējs finansējums vismaz 40 miljonu euro apmērā. Tomēr pie pašreizējās procentu likmes un ņemot vērā to, ka ir izsmelti līdzekļi, kas pieejami, lai nodrošinātu izlīdzināšanas mehānismu, kā arī ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos, īstermiņā līdz vidējā termiņā būs grūti gūt pienācīgu gada peļņu no ieguldītajiem aktīviem.

Nesenajā pārskatā par Eiropas Ogļu un tērauda kopien⁷ Revīzijas palāta secināja, ka *RFCS* finansēšana, pamatojoties tikai uz ieņēmumiem no aktīvu pārvaldības, pašreizējā procentu likmju vidē nav ilgtspējīgs risinājums. Konkrētāk, Revīzijas palāta norādīja, ka finanšu pamatnostādņu pārskatīšanu nedrīkst atlikt un ka tai būtu jāatbild uz jautājumu par to, kā likvidējamās EOTK pašu kapitālu varētu padarīt produktīvu ES pētniecības pamatprogrammu ietvaros.

Ogļu un tērauda konsultatīvās grupas (*CAG* un *SAG*)⁸ 2019. gada jūnijā mudināja pārskatīt juridisko pamatu, lai nodrošinātu programmas turpināšanu, vienlaikus pielāgojot mērķus nozares pašreizējām vajadzībām. Vienlaikus tās atbalstīja aktīvu daļas (proti, aptuveni trešdaļas) pakāpenisku izmantošanu (kas 2021.–2027. gadā atbilst aptuveni 50–70 miljoniem euro gadā), lai finansētu pētniecības projektus ogļu un tērauda nozarē sinerģijā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu, iniciatīvu “Ogļu ieguves reģionu pārkārtošana”⁹, programmu “Apvārsnis Eiropa” un inovācijas fondu. 2019. gada 25. jūnijā *ad hoc* kopīgā *CAG-SAG* grupa apstiprināja EOTK aktīvu atvēršanu.

Pētniecība un inovācija ļauj energoietilpīgajās nozarēs izstrādāt un demonstrēt iekārtas pienācīgā mērogā, lai pārbaudītu visus tehniskos un ekonomiskos datus nolūkā turpināt tehnoloģijas rūpniecisku vai komerciālu izmantošanu ar minimālu risku. 2019. gada paziņojumā par Eiropas zaļo kursu ierosināts atbalstīt revolucionāras “tīra tērauda” tehnoloģijas, kas līdz 2030. gadam ļaus izstrādāt tērauda ražošanas procesu bez oglekļa emisijām un izvērtēt, vai būtu iespējams izmantot daļu no likvidējamās Eiropas Ogļu un tērauda kopienas finansējuma. Ogļu un tērauda pētniecības fonds jo īpaši attīstīs tīra tērauda ražošanu, kas potenciāli radikāli mainīs situāciju un piesaistīs citas energoietilpīgās nozares, piemēram, ķīmisko vielu un cementa nozari virzībā uz klimatneitralitāti līdz 2050. gadam.

Līdz ar to *RFCS* juridiskā pamata pārskatīšana ir kļuvusi aktuāla, steidzama un svarīga.

³ Padomes Lēmums 2018/599, ar kuru groza Lēmumu 2003/76/EK (OV L 101, 20.4.2018., 1. lpp.)

⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0061_LV.html

⁵ Padomes Lēmums 2018/599, ar kuru groza Lēmumu 2003/76/EK (OV L 101, 20.4.2018., 1. lpp.)

⁶ Revīzijas palāta. Pārskats Nr. 10/2019, Eiropas Ogļu un tērauda kopiena: darbības izbeigšana norisinās saskaņā ar plānu, bet finansējums pētniecībai vairs nav ilgtspējīgs (13. lpp.).

⁷ Turpat, 17. lpp.

⁸ Ogļu konsultatīvās grupas (*CAG*) un tērauda konsultatīvās grupas (*SAG*) uzdevums ir palīdzēt Komisijai pārvaldīt attiecīgi ar ogleņiem un tēraudu saistītos pētniecības programmas aspektus. Konsultatīvo grupu locekļi ir personas, kuras Komisija iecēlusi, lai tās pārstāvētu ieinteresēto personu kopīgās intereses. Šo grupu locekļus iecēļ uz 42 mēnešiem.

⁹ Sk. 11. apsvērumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, šajā priekšlikumā ir ierosinātas izmaiņas pašreizējā lēmumā. Tā mērķis ir atļaut pārdot daļu likvidējamās EOTK aktīvu¹⁰ laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam, lai nodrošinātu ikgadēju *RFCS* piešķirumu 111 miljonu euro apmērā. Ar šo ikgadējo piešķirumu turpinās atbalstīt kopdarbīgu pētniecību ar ogļēm un tēraudu saistītās nozarēs *RFCS* pētniecības programmas satvarā, kā arī atbalstīs revolucionāras tehnoloģijas, kuru rezultātā līdz 2030. gadam tiek uzsākta tērauda ražošana gandrīz bez oglekļa emisijām, un pētniecības projektus, lai pārvaldītu agrāk aktīvu ogļraktuvju vai slēgšanas procesā esošu ogļraktuvju un saistītas infrastruktūras taisnīgu pārkārtošanu saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu un atbilstīgi 4. panta 2. punktam. Īpaši attiecībā uz nozari, kas saistīta ar tērauda rūpniecību, Komisija centīsies atbalstīt pētniecības projektus, izmantojot īpašu “tīra tērauda” kopīgi plānotu partnerību¹¹ sinerģijā ar citām Eiropas Savienības programmām, jo īpaši ar pētniecības un inovācijas pamatprogrammu.

Eiropas publiskā un privātā sektora partnerība tiek uzskatīta par vērtīgu instrumentu, ar ko atbalstīt stratēģiski svarīgu pētniecības darbību izstrādi un īstenošanu, lai Savienība varētu risināt globālas problēmas un saglabāt konkurētspēju.

IEROSINĀTĀS IZMAIŅAS, LAI ĻAUTU IZMANTOT FONDA AKTĪVUS, JA TAS NEPIECIEŠAMS, LAI NODROŠINĀTU IKGADĒJU PIEŠĶĪRUMU 40 MILJONU EURO APMĒRĀ UN FINANSĒTU LIELUS PĒTNIECĪBAS UN INOVĀCIJAS PROJEKTUS.

Tiek ierosināts grozīt Lēmumu 2003/76/EK, lai līdz 2027. gadam nodrošinātu ikgadēju piešķirumu *RFCS*, ko izmantos šādi: ar 40 miljoniem euro gadā finansēs kopdarbīgu pētniecību ogļu un tērauda nozarē, bet ar atlikušo 71 miljonu euro finansēs revolucionāras tehnoloģijas tērauda ražošanai gandrīz bez oglekļa emisijām un pētniecības projektus, lai pārvaldītu agrāk aktīvu ogļraktuvju vai slēgšanas procesā esošu ogļraktuvju un saistītas infrastruktūras taisnīgu pārkārtošanu saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu. Šie piešķirumi un saistītie maksājumi būtu jāveido no neto ienākumiem no ieguldījumiem un vajadzības gadījumā no ieņēmumiem, ko gūst no aktīvu pārdošanas.

Šis piešķirums būtu skaidri jānosaka lēmumā, lai nodrošinātu prognozējamu resursu plūsmu pietiekamā apjomā, kas ļautu turpināt vēlamo atbalstu kopdarbīgai pētniecībai tērauda un ogļu nozarē.

Līdz šim likvidējamās EOTK aktīvi ir pārvaldīti, pamatojoties uz to, ka peļņa no ieguldītajiem aktīviem būtu veids, kā finansēt pētniecības projektus. Tas ir atspoguļots Padomes Lēmuma 2003/77/EK pielikuma 1. iedaļā (“Līdzekļu izlietošana”) un tā paša lēmuma 3. apsvērumā, kurā teikts, ka “Viss Ogļu un tērauda izpētes fonda aktīvu kapitāls, kas iegūts likvidācijā, jā saglabā neskarts”.

¹⁰ Aktīvu līmenis, kas jāņem vērā aprēķinā, ir līmenis uz 31.12.2019.

¹¹ Kopīgi plānota Eiropas partnerība ir iniciatīva, kas sagatavota ar dalībvalstu agrīnu iesaistīšanos un kurā Savienība kopā ar privātajiem un/vai publiskajiem partneriem (piemēram, rūpniecību, universitātēm, pētniecības organizācijām, struktūrām, kas veic sabiedrisko pakalpojumu uzdevumus vietējā, reģionālā, valsts vai starptautiskā līmenī, vai pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tajā skaitā fondiem un NVO) apņemas kopīgi atbalstīt pētniecības pasākumu programmas izstrādi un īstenošanu. Kopīgi plānotas Eiropas partnerības tiek veidotas, pamatojoties uz saprašanās memorandiem un/vai līgumattiecībām starp Komisiju un šādiem privātiem un/vai publiskiem partneriem, norādot partnerības mērķus, saistības attiecībā uz partneru finansiālajām iemaksām un/vai iemaksām natūrā, galvenos snieguma un ietekmes rādītājus un paredzēto izlaidi. Tās ietver tādu papildu pētniecības pasākumu noteikšanu, kurus īsteno partneri un pētniecības programma.

Iepriekš minēto iemeslu dēļ šāda pieeja nav saderīga ar nepieciešamību nodrošināt vajadzīgo finansējuma līmeni, kas nepieciešams, lai tērauda un ogļu nozarei padarītu dzīvotspējīgu jēgpilnu pētniecības programmu.

Tādēļ turpināt uzstāt, ka fonda aktīviem jāpaliek neskartiem nav reālistiska nostāja, un tā ir jāmaina. Turklāt vairs nav pienākumu uzturēt rezerves, lai sniegtu garantijas EOTK kreditoriem, jo vairs nav nenomaksātu aizņēmumu.

Šajā nolūkā lēmums ir jāgroza, lai labāk atspoguļotu tās politikas vajadzības, ko veicinās likvidējamā EOTK, un problēmas, kas saistītas ar peļņas gūšanu vajadzīgajā līmenī, ņemot vērā pašreizējos tirgus apstākļus, vienlaikus saglabājot pietiekami daudz EOTK aktīvu, lai gūtu ieņēmumus pēc 2027. gada.

Ir ierosināts atcelt izlīdzināšanas mehānismu, jo pēc ierosināto izmaiņu pieņemšanas tas tiek uzskatīts par novecojušu instrumentu.

Turklāt Komisija izmantos lēmuma pārskatīšanas iespēju, lai norakstītu tādus prasījumus [nesamaksātās summas], kuru atgūšanas paredzamās izmaksas pārsniegtu atgūstamo summu un kuru norakstīšana nekaitētu Savienības tēlam, ja prasījumu nevar piedzīt parādnieka maksātnespējas vai jebkuras citas maksātnespējas procedūras dēļ vai ja atgūšana ir pretrunā proporcionalitātes principam.

Visbeidzot, būtu jāsvīturo 2. panta 2. punkts, ar ko nosaka procedūru daudzgadu finanšu pamatnostādņu pieņemšanai aktīvu pārvaldībai, un 4. panta 3. punkts, ar ko nosaka procedūru programmas daudzgadu tehnisko pamatnostādņu pieņemšanai, jo līdz ar 37. protokola 2. panta 2. punktu tie tagad ir pilnīgi lieki¹².

Šie liekie noteikumi būtu jāsvīturo pārredzamības labad un tāpēc, ka uz tiem vairs nevar paļauties.

• **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Priekšlikums ir daļa no tiesību aktu kopuma, ar ko pārskata *RFCS* pētniecības programmu. Tas jo īpaši saistīts ar:

- Komisijas priekšlikumu grozīt Padomes Lēmumu 2008/376/EK par Ogļu un tērauda pētniecības fonda pētījumu programmas pieņemšanu un par daudzgadu tehniskajām pamatnostādņēm šai programmai;
- Komisijas priekšlikumu grozīt Padomes Lēmumu 2003/77/EK, ar ko nosaka daudzgadu finanšu pamatnostādnes likvidējamās EOTK aktīvu pārvaldīšanai un Ogļu un tērauda izpētes fonda aktīvu pārvaldīšanai, pabeidzot likvidāciju; Padomes Lēmuma 2003/77/EK pārskatīšana, par ko ir atbildīgs Budžeta ģenerāldirektorāts, ir arī saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas 2019. gada pārskatu par EOTK darbības izbeigšanu.

• **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Priekšlikums ir pārskatīts saskaņā ar Parīzes nolīgumu, paziņojumu “Eiropas zaļais kurss”¹³, ar ko nosaka satvaru, lai līdz 2050. gadam pārveidotu ES par pirmo klimatneitrālo pasaules

¹² Laikā, kad tika pieņemts Lēmums 2003/76 un Lēmums 2008/376, Protokols (Nr. 34) par EOTK līguma izbeigšanās finansiālajām sekām un par Ogļu un tērauda pētniecības fondu (2001), kas pievienots EKL, bija tikai Lēmuma 2003/76 juridiskais pamats.

¹³ COM(2019) 640, 2019. gada 11. decembris.

daļu, un saskaņā ar Komisijas paziņojumu “Ilgtspējīgas Eiropas investīciju plāns. Eiropas zaļā kursa investīciju plāns”¹⁴, ar ko tā nāca klajā 2020. gada 14. janvārī.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Juridiskais pamats, kas dod ES tiesības rīkoties, ir 2. pants Protokolā (Nr. 37) par EOTK līguma izbeigšanās finansiālajām sekām un par Eiropas Ogļu un tērauda pētniecības fondu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Protokola īstenošanas pasākumi tiek noteikti ar Padomes lēmumu, kura pārskatīšana ietilpst Komisijas ekskluzīvajās likumdošanas priekšlikumu iniciēšanas tiesībās.

• Proporcionalitāte

Priekšlikums ir nepieciešams, lai noteiktu pasākumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu ES līgumiem pievienoto Protokolu par EOTK izbeigšanās finansiālajām sekām un par Ogļu un tērauda pētniecības fondu.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Ar šo instrumentu groza Padomes lēmumu, un tādēļ tam jābūt lēmumam.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude

Priekšlikuma pamatā ir septiņu ikgadējo ziņojumu rezultāti, ar kuriem ar ekspertu grupas palīdzību veic *RFCS* programmas pārraudzību, tostarp novērtē paredzamos ieguvumus¹⁵. Jaunākais septiņu gadu ikgadējais ziņojums tika publicēts 2020. gada 5. februārī¹⁶. Eksperti analizēja *RFCS* programmas darbību, izvērtēja tehnoloģiju attīstību un programmas paredzamos ieguvumus nozarei un sabiedrībai un sagatavoja ieteikumus programmas uzlabošanai, tostarp par juridiskā pamata pārskatīšanu.

• Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

RFCS ieinteresētās personas ir piedalījušās vairākās *ad hoc* sanāksmēs, konsultatīvās grupas īpašās sanāksmēs (ogļu konsultatīvā grupa – *CAG*, tērauda konsultatīvā grupa – *SAG*) un *COSCO* sanāksmēs (atbilst programmas “Apvārsnis 2020” programmas komitejai). Tieši šo sanāksmju rezultātā 2019. gada 25. jūnijā *ad hoc* apvienotā *CAG–SAG* grupa apstiprināja EOTK aktīvu atvēršanu.

¹⁴ COM(2020) 21, 2020. gada 14. janvāris.

¹⁵ Pārraudzības un izvērtēšanas ziņojums ir paredzēts Padomes Lēmuma 2008/376/EK noteikumos, kurš *Oficiālajā Vēstnesī* publicēts 2008. gada 20. maijā (OV L 130/7) un grozīts ar Padomes Lēmumu 2017/955 (2017. gada 29. maijs).

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_lv

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ar šā *RFCS* pārraudzības un izvērtēšanas ziņojuma provizoriskajiem rezultātiem tika iepazīstināts seminārā “Tērauds un ogle: jauna perspektīva”, ko 2019. gada 28. martā rīkoja Eiropas Komisija un kurā piedalījās vairāk nekā 100 ieinteresēto personu¹⁷.

- **Ietekmes novērtējums**

Ierosinātajai pārskatīšanai nav nepieciešams ietekmes novērtējums, jo paredzamā ekonomiskā, vidiskā un sociālā ietekme, visticamāk, nebūs būtiska.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Priekšlikuma pamatā ir septiņu ikgadējo ziņojumu rezultāti, kuros paredzēts regulāri pārskatīt *RFCS* programmu, tostarp izvērtēt paredzamos ieguvumus.

- **Pamattiesības**

Priekšlikums saskan ar pamattiesību aizsardzības principiem.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums nerada nekādas jaunas saistības, kas jāsedz no vispārējā budžeta pašreizējās DFS.

5. CITI ELEMENTI

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Pārskatīšana attiecas tikai uz šādiem noteikumiem.

(1) 1. panta 1.a punkts

Ar šo pantu ievieš *de minimis* klauzulu, un tā pamatā ir Finanšu regulas 101. pants par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam. Tas ļauj Komisijai atsevišķos un īpašos gadījumos norakstīt prasījumus pat pirms visu iespējamo tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanas, kad paredzamās atgūšanas izmaksas pārsniegtu atgūstamo summu un norakstīšana nekaitētu Savienības tēlam, vai parādnieka maksātspējas gadījumā, vai ja atgūšana ir pretrunā proporcionalitātes principam. Šīs klauzulas piemērošana ļaus nodrošināt likvidācijas procesa pienācīgu slēgšanu.

(2) 2. panta 1. punkts

Aktīvus Komisija pārvalda tā, lai līdz 2027. gadam *RFCS* ik gadu tiktu piešķirti [111 miljoni euro] pētniecības finansēšanai ar ogļrūpniecību un tēraudrūpniecību saistītās nozarēs un [40 miljoni euro], lai finansētu kopdarbīgus pētījumus minētajās nozarēs, un [71 miljons euro], lai finansētu revolucionāru tehnoloģiju pētījumus, kuru rezultātā tiek īstenota tērauda ražošana gandrīz bez oglekļa emisijām, un pētniecības un inovācijas projektus, lai pārvaldītu agrāk aktīvu ogļraktuvju vai slēgšanas procesā esošu ogļraktuvju un saistītas infrastruktūras taisnīgu pārkārtošanu saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu ogļrūpniecības nozarei un atbilstīgi

¹⁷ https://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=events&eventcode=9DB3A26D-B1D8-8BED_0A23CA684631B0CF

4. panta 2. punktam. Pēc 2027. gada aktīvus Komisija pārvalda tā, lai no tiem nodrošinātu ieņēmumus ilgtermiņā. Aktīvus iegulda ar mērķi saglabāt un, ja iespējams, palielināt šo aktīvu vērtību.

(3) 2. panta 1.a punkts

1a. Gada piešķirumu [111 miljonu euro apmērā] būtu jāveido neto ieņēmumiem no ieguldījumiem un, ja tie nav pietiekami, no likvidējamās EOTK aktīvu daļas pārdošanas un, pabeidzot likvidāciju, no Ogļu un tērauda pētniecības fonda aktīviem.

(4) Lēmuma 2. panta 2. punktu svīturo.

(5) 3. panta 1. punkts

1. Katru gadu sastāda peļņas un zaudējumu aprēķinu, bilanci un finanšu pārskatu, lai atsevišķi no citām Eiropas Savienības finanšu operācijām parādītu 1. pantā paredzētās likvidācijas darbības un ieguldījumu darījumus un aktīvu pārvaldības operācijas, kuras veic saskaņā ar 2. pantu. Šos finanšu pārskatus pievieno tiem finanšu pārskatiem, ko Komisija katru gadu sastāda saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 318. pantu un Finanšu regulu par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

(6) 3. panta 2. punkts

2. Līgumā par Eiropas Savienības darbību un Finanšu regulā par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, noteiktās Eiropas Parlamenta, Padomes un Revīzijas palātas kontroles un izpildu pilnvaras piemēro 1. punktā minētajām operācijām.

(7) 4. panta 1. punkts

1. Neto ieņēmumi no ieguldījumiem, kas paredzēti 2. pantā, un ieņēmumi no aktīvu daļas pārdošanas veido ārējos piešķirtos ieņēmumus Eiropas Savienības vispārējā budžetā. Šos ieņēmumus novirza konkrētam mērķim, proti, pētniecības projektu finansēšanai ar ogļrūpniecību un tērauda rūpniecību saistītās nozarēs un kuras nefinansē no pētniecības pamatprogrammas. Tie veido Ogļu un tērauda izpētes fondu, un to pārvalda Komisija.

(8) Lēmuma 4. panta 3. punktu svīturo.

(9) Lēmuma 5. panta 2. punktu svīturo.

(10) Pielikumu svīturo.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS,

ar kuru groza Lēmumu 2003/76/EK, ar ko nosaka pasākumus, kuri nepieciešami, lai izpildītu Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par EOTK izbeigšanās finansiālajām sekām un par Ogļu un tērauda pētniecības fondu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību pievienoto protokolu Nr. 37 par EOTK līguma izbeigšanās finansiālajām sekām un par Eiropas Ogļu un tērauda pētniecības fondu un jo īpaši tā 2. panta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu¹,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma termiņš saskaņā ar tā 97. pantu beidzās 2002. gada 23. jūlijā. 2002. gada 24. jūlijā Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (EOTK) aktīvi un pasīvi tika nodoti Savienībai.
- (2) Saskaņā ar Protokolu Nr. 37 aktīvu un pasīvu, kādi tie ir EOTK bilanci uz 2002. gada 23. jūliju, neto vērtību uzskata par aktīviem, kas paredzēti pētniecībai ar ogļrūpniecību un tēraudrūpniecību saistītajās nozarēs, turpmāk "likvidējamā EOTK", un pēc likvidācijas pabeigšanas – par "Ogļu un tērauda pētniecības fonda aktīviem".
- (3) Protokolā Nr. 37 ir arī paredzēts, ka ieņēmumi no minētajiem aktīviem, ko dēvē par "Ogļu un tērauda pētniecības fondu" (*RFCS*), saskaņā ar protokola Nr. 37 noteikumiem un uz tā pamata pieņemtajiem aktiem ir jāizmanto tikai pētniecībai, ko veic ar ogļrūpniecību un tēraudrūpniecību saistītās nozarēs, bet kas nav paredzēta pētniecības pamatprogrammā.
- (4) 2003. gada 1. februārī Padome pieņēma Lēmumu 2003/76/EK², ar ko nosaka protokola Nr. 37 īstenošanas noteikumus.
- (5) Zemo procentu likmju dēļ strauji samazinās ieņēmumi, kas paredzēti ogļu un tērauda pētniecības projektu finansēšanai.
- (6) Tas rada situāciju, kad varētu nebūt sasniegts kritiskais minimālais budžets, lai organizētu ikgadējo uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus Ogļu un tērauda pētniecības fonda pētniecības programmai ("programma").
- (7) Lai programma sniegtu jēgpilnu atbalstu lietderīgiem kopdarbīgiem pētniecības projektiem, kuriem ir kritiskā masa un ES pievienotā vērtība ilgtspējas uzlabošanas

¹ OV C , , . lpp.

² OV L 29, 5.2.2003., 22.–24. lpp.

jomās, t. i., veselības aizsardzībā, drošībā, darba apstākļos un ietekmes uz vidi samazināšanā ar ogļrūpniecību un tēraudrūpniecību saistītajās nozarēs, ir nepieciešams noteikts minimālais budžets, lai organizētu uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.

- (8) Paziņojumā “Eiropas zaļais kurss” (COM(2019) 640 final) Komisija apņēmas atbalstīt revolucionāras “tīra tērauda” tehnoloģijas, lai līdz 2030. gadam tērauda ražošanas process būtu gandrīz bez oglekļa emisijām. Lai to panāktu, Komisija apņēmas izpētīt, vai varētu izmantot daļu no likvidējamās EOTK finansējuma.
- (9) Lai sasniegtu ES mērķus, paziņojumā “Ilgtspējīgas Eiropas investīciju plāns. Eiropas zaļā kursa investīciju plāns” (COM(2020) 21 final) tika uzskatīts par nepieciešamu pārskatīt *RFCS* juridisko pamatu, lai varētu izmantot likvidējamās EOTK aktīvus un pēc likvidācijas pabeigšanas – *RFCS* aktīvus.
- (10) Likvidējamās EOTK aktīvu daļas pārdošana un, beidzoties likvidācijai, *RFCS* aktīvu pārdošana pētniecības projektu finansēšanai ogļu un tērauda nozarē būtu jāatļauj ar nosacījumu, ka tiek saglabātas rezerves, lai garantētu ierobežotās atlikušās saistības, kas izriet no neparedzamām saistībām, un ka samērīga aktīvu daļa, kas vairs nav vajadzīga iepriekš minētajam nolūkam, joprojām būtu jāiegulda ieņēmumu gūšanai.
- (11) Likvidējamās EOTK aktīvu daļas pārdošana un, beidzoties likvidācijai, *RFCS* aktīvu pārdošana varētu būt nepieciešama, lai līdz 2027. gadam nodrošinātu ikgadēju piešķirumu [111 miljonu euro apmērā] *RFCS*, ko izmantos šādi: [40 miljoni euro] gadā, lai finansētu kopdarbīgu pētniecību ogļu un tērauda nozarēs, un [71 miljons euro], lai finansētu revolucionāras tehnoloģijas, kas ļaus ražot tēraudu gandrīz bez oglekļa emisijām, un pētniecības projektus, lai pārvaldītu agrāk aktīvu ogļraktuvju vai slēgšanas procesā esošu ogļraktuvju un saistītas infrastruktūras taisnīgu pārkārtošanu saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu un atbilstīgi 4. panta 2. punktam. Iespēja pārdot daļu likvidējamās EOTK aktīvu un, beidzoties likvidācijai, *RFCS* aktīvus attiecas tikai uz ikgadējo piešķirumu finansēšanu 2021.–2027. finanšu gadā.
- (12) Tāpēc *RFCS* būtu jāfinansē ne tikai no neto ieņēmumiem no ieguldījumiem, bet vajadzības gadījumā arī no ieņēmumiem, kas gūti, pārdodot daļu no fonda aktīviem līdz summai, kas paredzēta laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam.
- (13) Būtu jāsvīturo lēmuma 2. panta 2. punkts, ar ko nosaka procedūru daudzgadu finanšu pamatnostādņu pieņemšanai aktīvu pārvaldībai, un 4. panta 3. punkts, ar ko nosaka procedūru programmas daudzgadu tehnisko pamatnostādņu pieņemšanu, jo līdz ar 37. protokola 2. panta 2. punktu tie ir lieki.
- (14) Ir ierosināts atcelt izlīdzināšanas mehānismu, jo tas ir novecojis instruments.
- (15) Lēmuma 1. pantam būtu jāpievieno jauns punkts, lai ļautu norakstīt prasījumus, pamatojoties uz principiem, kas noteikti Finanšu regulas¹⁸ 101. panta 2. punkta pirmajā daļā.
- (16) Tāpēc Lēmums 2003/76/EK būtu attiecīgi jāgroza,
IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Lēmumu 2003/76/EK groza šādi:

- (1) lēmuma 1. pantu groza šādi:

¹⁸ OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.

(a) iekļauj šādu 1.a punktu:

“1.a Komisija noraksta prasījumus, pat pirms ir izsmelti visi minētie tiesiskās aizsardzības līdzekļi, šādos gadījumos:

- (a) ja paredzamās atgūšanas izmaksas pārsniegtu atgūstamo summu un norakstīšana nekaitētu Savienības tēlam;
- (b) ja prasījumu nevar piedzīt parādnieka maksātnespējas vai jebkuras citas maksātnespējas procedūras dēļ;
- (c) ja atgūšana ir pretrunā proporcionalitātes principam.”;

(2) lēmuma 2. pantu groza šādi:

(a) 1. punktu aizstāj ar šādu tekstu:

“1. Aktīvus Komisija pārvalda tā, lai līdz 2027. gadam *RFCS* ik gadu tiktu piešķirti [111 miljoni euro] pētniecības finansēšanai ar ogļrūpniecību un tēraudrūpniecību saistītās nozarēs, [40 miljoni euro], lai finansētu kopdarbīgus pētījumus minētajās nozarēs un [71 miljoni euro], lai finansētu revolucionāru tehnoloģiju pētījumus, kuru rezultātā tiek īstenota tērauda ražošana gandrīz bez oglekļa emisijām, un pētniecības projektus, lai pārvaldītu agrāk aktīvu ogļraktuvju vai slēgšanas procesā esošu ogļraktuvju un saistītas infrastruktūras taisnīgu pārkārtošanu saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu un atbilstīgi 4. panta 2. punktam. Pēc 2027. gada aktīvus Komisija pārvalda tā, lai no tiem nodrošinātu ieņēmumus ilgtermiņā. Aktīvus iegulda ar mērķi saglabāt un, ja iespējams, palielināt šo aktīvu vērtību”;

(b) iekļauj šādu 1.a punktu:

“1.a Ikgadējo piešķirumu [111 miljoni euro apmērā] veido neto ieņēmumi no ieguldījumiem un, ja tie nav pietiekami, likvidējamās EOTK aktīvu daļas pārdošana un, pabeidzot likvidāciju, Ogļu un tērauda pētniecības fonda aktīvi.”;

(c) panta 2. punktu svīturo;

(2) lēmuma 3. pantā

(a) 1. punktu aizstāj ar šādu tekstu:

“1. Katru gadu sastāda peļņas un zaudējumu aprēķinu, bilanci un finanšu pārskatu, lai atsevišķi no citām Eiropas Savienības finanšu operācijām parādītu 1. pantā paredzētās likvidācijas darbības un ieguldījumu darījumus un aktīvu pārvaldības operācijas, kuras veic saskaņā ar 2. pantu.

Šos finanšu pārskatus pievieno tiem finanšu pārskatiem, ko Komisija katru gadu sastāda saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 318. pantu un Finanšu regulu par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.”;

(b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu tekstu:

“2. Līgumā par Eiropas Savienības darbību un Finanšu regulā par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, noteiktās Eiropas Parlamenta, Padomes un Revīzijas palātas kontroles un izpildu pilnvaras piemēro 1. punktā minētajām operācijām.”;

(3) lēmuma 4. pantā

(a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu tekstu:

“1. Neto ieņēmumi no ieguldījumiem, kas paredzēti 2. pantā, un ieņēmumi no aktīvu daļas pārdošanas veido ieņēmumus Eiropas Savienības vispārējā budžetā. Šos ieņēmumus novirza konkrētam mērķim, proti, pētniecības projektu finansēšanai nozarēs, kuras saistītas ar ogļrūpniecību un tērauda rūpniecību un kuras nefinansē no pētniecības pamatprogrammas. Tie veido Ogļu un tērauda pētniecības fondu, un to pārvalda Komisija.”;

(b) panta 3. punktu svītros;

(4) lēmuma 5. panta 2. punktu svītros;

(5) lēmuma pielikumu svītros.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. To piemēro no vai pēc 2021. gada 1. janvāra.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*